

bestaa i, at Lejeren har istandsat eller af nyt opført saadanne Bygninger paa Grunden eller Lødden, som ere nødvendige til dennes Drift eller til Husets Beboelse. Altsaa for saadanne Bygninger, som ikke ere absolut nødvendige til Beboelsen og til, at Husmandsbruget kan forsvarlig drives, kan der efter Lovforslaget ikke findes Erstatning, saa jeg synes nok, at vi have stillet Fordringerne strengt nok paa dette Omraade, og den højtærede Ministers Ængstelse er derfor heller ikke her paa sin Plads. Ligeledes var den højtærede Minister bange for, at det var meget vanskeligt at finde Regler for Erstatning for de udførte Jordforbedringer. Ogsaa her skal jeg henvise til 3dje Stykke af § 1, som jeg tror er temmelig klart og tydeligt affattet, og i den Henseende fik jeg jo ogsaa Støtte fra det ærede Medlem, der sidst havde Ordet. Den ærede Minister frygtede endelig for, at Lovforslaget skulde føre til det modsatte Resultat af, hvad vi tilsigtede. Det tror jeg ikke, det vil. Jeg tror ikke, at Ejerne, enten det nu er Godsejere, eller hvem det er, der eje saadanne Huse omkring paa Landet, ville blive utilfredse med en saadan Lov. Jeg tror ogsaa, at de ville være overordentlig veltilføjede med den, idet den vil knytte Arbejdskraften langt bedre og sikrere til dem, end det i Øjeblikket er Tilfældet paa Grund af den korte Opsigelsesfrist, der nu er. Jeg tror, som sagt, ikke, at der er nogen som helst Fare for, at dette Lovforslag vil skade Arbejdsgivernes Interesser med Hensyn til Arbejdskraften. Jeg tror tværtimod, at det vil være til Lykke og Held for begge Parter, om vi kunde faa lidt bedre og sikrere Forhold paa det Omraade, som vort Forslag omhandler. Og naar den højtærede Minister var saa bange for, at det skulde føre til det modsatte Resultat, til, at Lejehusene inddroges eller gik over fra Leje til Eje, saa beviste den højtærede Minister jo netop, at Udviklingen gik meget stærkt i denne Retning ved de Tal, han fremdrog; han beviste netop derved, at man gik over fra Fæste- og Lejemaal til Arvefæste og Selveje. Altsaa, enten man ønsker dette Forhold bevaret eller ikke, viser Udviklingen, at det gaar i denne Retning, som Lovforslaget

tilsigter, nemlig at gøre Forholdene bedre og sikrere, end de ere i Øjeblikket. Jeg kan, som sagt, ellers kun være tilfreds med den Modtagelse, som Lovforslaget har faaet her i Tinget, og de Smaaændringer, der ere gjorte, ere jo ikke af værre Natur, end det vil være let at afhjælpe dem i det Udvalg, der forhaabentlig bliver nedsat i Sagen.

Bluhme: Ja, det foreliggende Lovforslag se vi jo ikke for første Gang i Aar, det har jo været for flere Gange, som det ogsaa er fremhævet, og det er glædeligt at se, at det er blevet modtaget med Sympati fra alle Sider her i Dag. Selv den højtærede Minister stillede sig jo ikke uvenlig over for Tanken, om han end mente, at væsentlige Bestemmelser deri vare uheldige. Men Hovedhensigten at sikre Husmændene en nogenlunde ordentlig Tilværelse med Hensyn til Boligen fandt dog Sympati hos Ministeren. Man skulde altsaa tro, at vi vilde kunne komme til en endelig Affattelse af dette Lovforslag. Jeg deler imidlertid med de ærede andre Talere Tvivlen om, hvorvidt dette kan lykkes os i Aar. Netop derfor kan jeg ogsaa slutte mig til en af de ærede foregaaende Talere, det ærede Medlem for Ringsted (Zahle), i Ønsket om at faa en socialpolitisk Statistik for disse Arbejders Vedkommende. Naar den ærede Minister mente, at Følgen af, at vi lovgave paa dette Omraade og lovgave omtrønt, som der her er foreslaet, vilde blive den, at Husene forsvandt, tror jeg, han tager fejl. Jeg tror, at hvis man gennemførte en Lov som denne eller en lignende, der lagde for store Byrder paa Ejerne af Husene, vilde Følgen blive, at det Lovforslag, der foreligger her i Tinget vedrørende Skabelsen af Husmandslokker til Fordel for Landarbejderne, vilde finde en forøget Støtte i Landstinget. Jeg tror, at den største Del af disse Huse vilde hurtigt komme til at overgaa til Selvejendom, et Forhold, som ubetinget vilde være det bedste, man kunde ønske sig, og det bedste for Jordbruget. En Forbedring af Arbejderforholdene, der begyndte gennem Boligens bedre Indretning og med at sikre Husmanden Udbyttet af hans Arbejde, vilde absolut være til største Gavn ikke